

Przy stole Poznańskich

Po śmierci Izraela - nestora rodu i twórcy jego potęgi finansowej - inicjatywa rozbudowy i wykończenia wnętrza pałacu przy ul. Ogrodowej 15 spoczęła na barkach jego synów - Ignacego, Maurycego, Karola i Hermana. Na ich polecenie projekt tej rozbudowy opracował absolwent petersburskiego Instytutu Inżynierów Cywilnych - Adolf Zeligson, który był równocześnie kolegą z ławy szkolnej Maurycego Poznańskiego. Prace nad aranżacją wnętrza rezydencji zyskały swój ostateczny kształt w latach 1902-1903. A zaprojektowane przez Zeligsona skrzydło wschodnie, nad którym nadzór architektoniczny sprawował architekt miejski Franciszek Chełmiński, otrzymało neostylowy wystrój utrzymany duchu neorenesansu francuskiego z elementami neobaroku. W nowym skrzydle zaplanowano ciąg prywatnych apartamentów mieszkalnych przeznaczonych dla rodziny. W jego południowym trakcie komunikacyjnym umieszczono zaś Małą Jadalnię, w której rodzina Poznańskich spożywała posiłki na co dzień. Sprzyjał temu bardziej kameralny charakter pomieszczenia i znacznie skromniejszy - w porównaniu z reprezentacyjną Wielką Jadalnią - wystrój.

Przygotowana przez Muzeum Miasta Łodzi nowa stała ekspozycja ukazuje różnorodne aspekty życia towarzyskiego związanego tematycznie z szeroko pojętą „kulturą stołu”. Jej celem jest również przywrócenie - po blisko stu latach - pierwotnej funkcji pomieszczenia. Dlatego niezbędne stało się wykreowanie obrazu rodzinnego życia, przez podjęcie próby rekonstrukcji zarówno wyposażenia wnętrza jak i oprawy wyznaczanych przez rytm dnia i etykiety, celebrowanych niegdyś „przy wspólnym stole” spotkań. Ograniczone one były w tym wypadku do kręgu bliższych i dalszych krewnych oraz powinowatych. Owe blaski „dyskretnego uroku burżuazji” podkreślać będą przedmioty rzemiosła artystycznego (porcelana, srebro, platery, szkło, tkaniny) stanowiące wystrój wnętrza rodzinnej jadalni Poznańskich, które dobrano na podstawie prowadzonych badań archiwalnych i źródłowych. Należy pamiętać, że ekspozycja nawiązuje do lat poprzedzających pierwszą wojnę światową. W tym czasie przy rodzinnym stole zasiadali nie tylko seniorka rodu - Leonia Poznańska - z synami i córkami oraz ich małżonkami, ale także kolejne, trzecie już pokolenie wnuków. Uwzględniając kontekst historyczno-obyczajowy starano się również na podstawie prowadzonych prac badawczych ustalić szczegóły szeroko pojmowanej codzienności, jak np.: rozdysponowanie prac służby, ustalenie dziennego czy tygodniowego menu, kwestie zaopatrzenia pałacowej kuchni w produkty spożywcze.

Wystawa, obok rekonstrukcji wnętrza historycznego przywracającego pierwotną funkcję mieszkalną, przypomina funkcję wielu niezwykłych i zapomnianych już dziś przedmiotów. Obiekty wykorzystane w aranżacji Małej Jadalni pochodzą ze zbiorów Muzeum Miasta Łodzi, a znaczna ich część jest prezentowana po raz pierwszy.

Miejsce: Mała Jadalnia

Kurator, autor scenariusza i koncepcji aranżacji: Łukasz Grzejszczak